

Quickscan flora en fauna

Hoef te Heesch

Door:
Bart Hendriks

In opdracht van:
Elings

September 2013

Colofon

Door:

Ecologica
Rondven 22
6026 PX Maarheeze
tel: 0495 - 46 20 70
fax: 0495 - 46 20 79
info@ecologica.eu
www.ecologica.eu

In opdracht van:

Elings
Zwanenburgseweg 6A
5473 KT Heeswijk-Dinther

Projectnummer: P2013/55

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, microfilm, fotokopie of op welke andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en auteurs.
Ecologica is niet aansprakelijk voor directe of gevolgschade die voortvloeit uit toepassing van de conclusies, aanbevelingen en resultaten uit dit rapport en overige werkzaamheden van Ecologica. Opdrachtgever vrijwaart Ecologica in deze tevens voor aanspraken van derden.

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	3
Voorwoord.....	4
1 Inleiding.....	5
1.1. Flora- en faunawet en ruimtelijke planvorming	5
1.2. Onderzoeksaanpak.....	7
2 Gebiedsbeschrijving.....	9
3 Geplande werkzaamheden	12
4 Beschermd flora en fauna	13
5 Conclusies	17
6 Aanbevelingen.....	18
Bronnen.....	19

VOORWOORD

In 2010 heeft Ecologica naar aanleiding van de geplande uitbreiding (fase 3) van een nieuwbouwwijk te Heesch een quickscan uitgevoerd. Er is bij deze een actualisatie uitgevoerd van deze quickscan. Afhankelijk van het voorkomen van beschermde flora en fauna is voor het uitvoeren van de werkzaamheden ontheffing nodig in het kader van de Flora- en faunawet. In het kader van de Flora- en faunawet is er een quickscan uitgevoerd naar de mogelijke effecten van deze werkzaamheden op beschermde flora en fauna. Daarnaast wordt bepaald of voor deze soorten een ontheffingsaanvraag noodzakelijk is.

Opdrachtgever voor het project is bureau Elings met als contactpersoon Marcel van Dooren. Vanuit Ecologica zijn de werkzaamheden uitgevoerd door Bart Hendrikx.

1 INLEIDING

Naar aanleiding van de geplande uitbreiding van een nieuwbouwwijk (fase 3) te Heesch is een quickscan uitgevoerd om de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten dieren en planten in het kader van de Flora- en faunawet vast te stellen. Het betreft een actualisatie van een in 2010 door Ecologica uitgevoerde quickscan. De resultaten van dit onderzoek geven aan of de geplande maatregelen nadelig kunnen zijn voor beschermde soorten. Zo ja, dan wordt aangegeven voor welke soorten in het kader van de Flora- en faunawet ontheffing moet worden aangevraagd.

1.1. Flora- en faunawet en ruimtelijke planvorming

De bescherming van specifieke soorten is in Nederland geregeld via de Flora- en faunawet (1 april 2002). Dit is een raamwet gebaseerd op reeds bestaande Nederlandse soortbeschermingswetten en zorgt voor de implementatie van de Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Doel van de Flora- en faunawet is dan ook om het voortbestaan van honderden van de 40.000 in Nederland voorkomende planten- en diersoorten te garanderen. Onder de beschermde soorten vallen voor het grootste deel alle van nature in Nederland voorkomende zoogdieren, vogels, reptielen, amfibieën en een groot aantal vissen. Daarnaast nog redelijk wat planten en enkele veelal zeldzame ongewervelden en schaal- en schelpdieren die niet onder de Visserijwet vallen.

Consequentie van deze wet is dat een ontheffing moet worden aangevraagd als door activiteiten een beschermde soort of leefgebied van een beschermde soort kan worden aangetast. Ruimtelijke ingrepen hebben verschillende consequenties. Zo kan er o.a. verstoring, versnippering of vernietiging van leefgebieden optreden. Een activiteit in het projectgebied kan daarnaast ook directe en indirecte negatieve effecten hebben op beschermde soorten in de omgeving.

Vertraging in het planproces hoeft niet plaats te vinden indien tijdig wordt gestart met onderzoek in het kader van de ontheffingsaanvraag. Ook kan de procedure worden vereenvoudigd door de planning van de werkzaamheden af te stemmen op de periode waarin de soorten het minst kwetsbaar zijn. Zo kunnen de negatieve effecten van de maatregelen tot een minimum worden beperkt.

Kader 1

Samenvatting van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet:

- Het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen;
- Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen;
- Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten;
- Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren;
- Het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Verbodsbepalingen:

Iedere initiatiefnemer voor een ruimtelijke ingreep heeft de plicht zich te houden aan de verbodsbepaling uit de Flora- en faunawet. Globaal komt het er op neer dat alle handelingen die een negatieve invloed hebben op beschermde soorten in principe verboden zijn (zie kader 1).

Daarnaast heeft iedere initiatiefnemer ook een zorgplicht.

Dit houdt in dat iedereen betrokken bij het project zó dient te handelen, of juist deze handelingen na te laten, dat de in het wild voorkomende plant- en diersoorten daarvan géén of zo min mogelijk hinder ondervinden. In bijna ieder projectgebied is wel een beschermde soort aanwezig of te verwachten, omdat er ook zeer algemene soorten beschermd zijn. Dit betekent dat de hierboven genoemde verbodsbepalingen daarom vrijwel altijd van toepassing kunnen zijn op elk project. Concreet houdt dit in dat er dus vrijwel altijd een onderzoek moet worden uitgevoerd waarin wordt vastgesteld of negatieve effecten te verwachten zijn op beschermde soorten.

AMvB artikel 75

Op 23 februari 2005 is de “AMvB artikel 75” van de Flora- en faunawet in werking getreden. De beschermde soorten van de Flora- en faunawet worden in de AMvB in drie verschillende beschermingsniveaus verdeeld: streng beschermde soorten, algemene soorten en overige soorten (zie kader 2) (EL & I, 2005).

Kader 2

streng beschermd	bijzondere beschermde soorten die staan in bijlage 1 van de AMvB (incl. Rode lijst categorie bedreigd, ernstig bedreigd of verdwenen) en/of in de Habitatrichtlijn op bijlage 4.
overig beschermd algemeen	soorten die niet onder niveau 1 en 3 vallen. zeer algemene soorten (genoemd in de bijlage van de AMvB).

De AMvB regelt een vrijstelling voor algemeen voorkomende beschermde soorten voor drie categorieën van activiteiten:

- bestendig beheer en onderhoud
- bestendig gebruik
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting

Als de maatregelen onder één van deze categorieën vallen, is een ontheffingsaanvraag voor algemene beschermde soorten niet nodig. Als er volgens een goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt, is ook geen ontheffing nodig voor de normaal beschermde (overige) soorten. Voor vogels moeten de maatregelen buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, ofwel er moet worden gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. Alleen voor streng beschermde soorten is vrijwel altijd een ontheffing nodig. Ook als de maatregelen niet vallen onder de bovengenoemde drie categorieën is altijd een ontheffing nodig.

Toetsing

Het verschil tussen de beschermingsniveaus zit verder in de toetsing die plaatsvindt om de ontheffingsaanvraag te beoordelen. Deze is veel uitgebreider bij streng beschermde soorten en bij vogels. Bij de zeer algemene soorten en overige beschermde soorten wordt alleen getoetst of de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

Voor streng beschermde soorten en vogels wordt een uitgebreide toets uitgevoerd, die globaal bestaat uit:

- de maatregelen mogen het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.
- er is geen alternatief voor de maatregel.
- met de maatregel wordt een maatschappelijk belang gediend, conform een specifieke lijst.
- er moet zorgvuldig worden gehandeld.

Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische zaken (=EZ) toetst een ontheffingsaanvraag eerst op volledigheid en legt de aanvraag voor inhoudelijk advies voor aan Dienst Landelijk Gebied van EZ. EZ beoordeelt vervolgens op juistheid en actualiteit van verspreidingsgegevens, effectinschatting, gevolgen van de ingreep voor de gunstige staat van instandhouding van de betreffende beschermde soorten, maar ook het verkennen van alternatieven en het afwegen van belangen (Broekmeyer et al., 2003). Dit advies wordt vervolgens voorgelegd bij Dienst Regelingen, die wel of niet de ontheffing verleent. Dienst Regelingen neemt in principe binnen 8 weken een besluit over de ontheffingsaanvraag. Deze termijn kan verlengd worden tot 6 maanden wanneer daar aanleiding toe is. De praktijk van de afgelopen jaren wijst uit dat een termijn van 5-6 maanden regelmatig voorkomt.

1.2. Onderzoeksaanpak

Omdat vooraf niet kan worden voorzien of een ontheffingsaanvraag nodig is, valt de aanpak uiteen in twee fasen. Indien geen ontheffingsaanvraag noodzakelijk is, hoeft fase 2 niet te worden uitgevoerd. Dit rapport doet verslag van fase 1 waarin wordt onderzocht voor welke ingrepen een ontheffingsaanvraag nodig is.

Fase 1:

1. Gebiedsbezoek

Gedurende een gebiedsbezoek op 11 september 2013 is een overzicht opgesteld van aanwezige biotooptypen en beplantingen met hun omvang. Waarnemingen van beschermde soorten zijn genoteerd. Een gebiedsomschrijving wordt weergegeven in hoofdstuk 2.

2. Uitvoeringsmaatregelen

Er is kort omschreven welke maatregelen in het plangebied zullen plaatsvinden en, voor zover bekend, in welk seizoen ze zullen worden uitgevoerd. Op basis hiervan is gekeken op welke soortgroepen effecten te verwachten zijn. Een beknopt overzicht van de maatregelen wordt gegeven in hoofdstuk 3.

3. Bronnenonderzoek

Omdat één gebiedsbezoek onvoldoende is om een volledig beeld te krijgen van de aanwezige beschermde flora en fauna is tevens een bronnenonderzoek uitgevoerd naar beschikbare veldgegevens. Alle verzamelde gegevens zijn meegenomen in de analyse.

4. Interpretatie voorkomen beschermde soorten

Aan de hand van de aanwezige biotopen en biotoopkwaliteit is ingeschat welke beschermde soorten in het onderzoeksgebied aanwezig zijn, naast de waargenomen soorten. Dit is gedaan op basis van 'expert judgement'. Het gaat hier om soorten die daadwerkelijk voorkomen op de locaties waar de maatregelen effect op kunnen hebben. Ook is bekeken of indirecte effecten te verwachten zijn. Aangegeven is of locaties gebruikt worden als permanent leefgebied, foerageergebied, overwinteringsgebied etc. Een

overzicht van alle waargenomen en te verwachten beschermde soorten is te vinden in hoofdstuk 4. Indien aanvullend onderzoek noodzakelijk is, wordt dit geadviseerd.

5. Inschatten noodzaak ontheffingsaanvraag

Per aanwezige of te verwachten soort is aangegeven onder welk beschermingsniveau deze valt. Tenslotte wordt beknopt aangegeven wat de te verwachten effecten van de maatregelen op de aanwezige beschermde soorten zijn. Op basis hiervan wordt ingeschat of een ontheffingsaanvraag nodig is.

Fase 2:

6. Maatregelen en maatschappelijk belang

In deze fase is het nodig de maatregelen en de periode waarin de maatregelen zijn gepland concreet uit te werken en te motiveren.

Indien soorten waarvoor ontheffing wordt aangevraagd streng beschermd zijn, moet ook gemotiveerd worden wat het maatschappelijk belang is van de ingrepen. Bovendien moet de locatiekeuze dan ook nader worden gemotiveerd (ontbreken van alternatieven).

7. Effecten op beschermde soorten

Op basis van de onderzoeksgegevens moet verder worden uitgewerkt wat de effecten zijn van de uit te voeren maatregelen op de aanwezige beschermde flora en fauna, op individueel niveau en op populatieniveau. Hierbij moet rekening gehouden worden met drie aspecten, namelijk de populatieomvang, het verspreidingsgebied en de natuurlijkheid van de situatie.

8. Mitigatie en compensatie

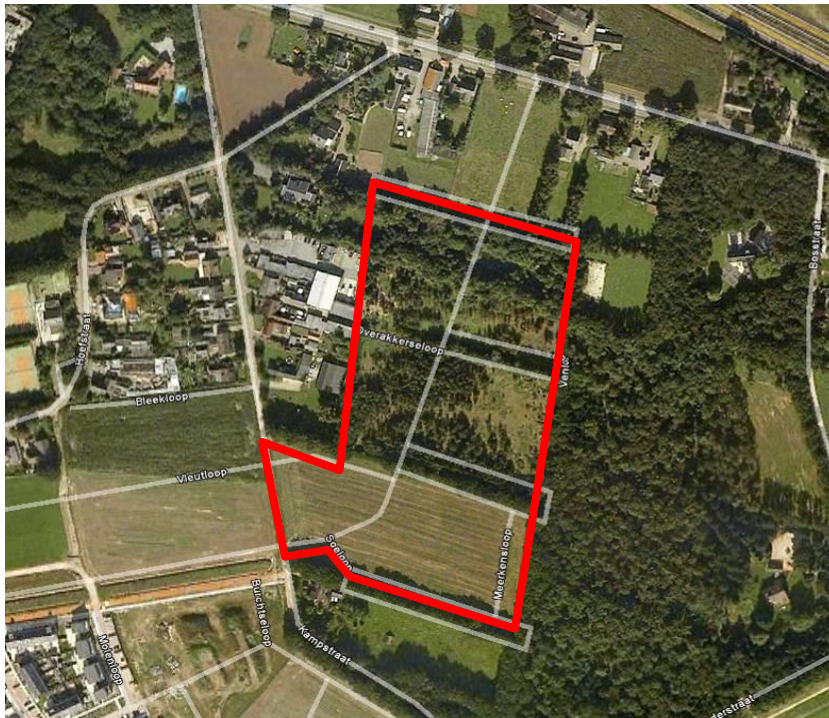
Indien er significante effecten op aanwezige beschermde soorten zijn te verwachten, moet worden aangegeven hoe deze effecten kunnen worden verzacht (= mitigeren). In tweede instantie moet er gekeken worden naar compensatie indien mitigerende maatregelen onvoldoende zijn.

Indien van toepassing zullen de resultaten van de analyses van fase 2 in een vervolgrapport worden verwerkt, dat dient als toelichting op de ontheffingsaanvraag.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

Ligging

Het onderzoeksgebied is gelegen ten zuiden van de Graafse Baan aan de oostzijde van de bebouwde kom van Heesch. Het onderzoeksgebied ligt in het kilometerhokken met de Amersfoortcoördinaten 165-415, 165-416, 166-415 en 166-416.

Figuur 1: ligging onderzoeksgebied (rood omlijnd) (Google Earth).

Beschrijving

Het onderzoeksgebied betreft het als laatst te realiseren deel van de nieuwbouwwijk De Hoef II. Het onderzoeksgebied bestaat uit (in tegenstelling tot de luchtfoto van figuur 1) voor het grootste deel uit braakliggende grond die inmiddels grotendeels begroeid is met ruigtekruiden en algemene grassen. Ten tijde van het veldbezoek was het terrein vrij recent gemaaid. Het terrein doet vooral dienst als hondenuitlaatterrein van de aangrenzende nieuwbouwwijk. Soorten als grijskruid, bijvoet, kweek, teuniskruid en andere algemene ruderaal soorten zijn aangetroffen tijdens het veldbezoek. Het gebied grenst aan een perceel gemengd bos. Daarnaast is er een rij oudere zomereiken aanwezig welke het gebied min of meer doorsnijdt. Hieronder is de begroeiing nog wat schraler van karakter maar is wel reeds sterk verrijkt ten opzichte van het veldbezoek in 2010. Soorten als duinriet, bijvoet en grote brandnetel zijn sterk toegenomen.

Foto 1: Deel onderzoeksgebied

Foto 2: Deel onderzoeksgebied

Foto 3: Grens onderzoeksgebied met nieuwbouwwijk

3 GEPLANDE WERKZAAMHEDEN

Er zal nieuwbouw plaatsvinden binnen het plangebied. Deze werkzaamheden zullen van invloed zijn op de aanwezige flora en fauna. Voor zover ze een (mogelijke) invloed hebben op aanwezige flora en fauna zullen de uit te voeren maatregelen naar verwachting betrekking hebben op:

- Grondwerkzaamheden
- Graafwerkzaamheden
- Bouwwerkzaamheden
- Aanleg straatmeubilair en verhardingen

Toelichting

In het kader van de wetgeving vallen de maatregelen onder de categorie ruimtelijke inrichting en ontwikkeling (AMvB art. 75).

Indien een ontheffingsaanvraag noodzakelijk is (fase 2), moeten de maatregelen meer in detail worden beschreven en moet worden aangegeven wanneer iedere maatregel wordt uitgevoerd.

4 BESCHERMDE FLORA EN FAUNA

Algemeen

In dit hoofdstuk worden alle beschermde soorten genoemd die in het onderzochte gebied of in de directe omgeving zijn waargenomen of te verwachten. Het betreft hier soorten die voorkomen in de biotopen die bij de gebiedsbeschrijving zijn genoemd. Indirecte effecten zijn hierin meegenomen.

Verspreidingsgegevens

Naast eigen waarnemingen en inschattingen is vooral gebruik gemaakt van de gegevens uit de NDFF (tijdelijk abonnement Ecologica) en Waarneming.nl. Verder is er gebruik gemaakt van de algemene literatuur.

Toelichting

In de volgende paragrafen worden per soort steeds de volgende gegevens vermeld:

- Naam
- Jaar Het meest recente jaar waarin de soort daadwerkelijk is waargenomen
- Gebiedsfunctie De functie die het gebied heeft voor de betreffende soort.
Onderscheiden worden:
Flora
 - Mogelijke groeiplaats
 - Groeiplaats
 Fauna
 - Mogelijk leefgebied
 - Waarschijnlijk leefgebied
 - Leefgebied
 - Mogelijk foerageergebied
 - Waarschijnlijk foerageergebied
 - Foerageergebied
- Beschermingsstatus
 - FF 1 = Algemeen
 - FF 2 = Beschermd
 - FF 3 = Streng beschermd

In de paragrafen wordt ook ingegaan op de waargenomen en te verwachten beschermde soorten per soortgroep. Bij zoogdieren wordt apart ingegaan op grondgebonden zoogdieren en vleermuizen, vanwege hun verschil in leefwijze en daarmee te verwachten effecten van de maatregelen. Er wordt per soortgroep gemotiveerd of een ontheffingsaanvraag noodzakelijk is en zo ja, voor welke soorten.

Planten

Tijdens het veldbezoek is één beschermde plantensoort waargenomen. Aangezien het terrein grotendeels bestaat uit braakliggende, voedselrijke grond is de kans op beschermde flora gering en worden verder geen soorten verwacht. In de onderstaande tabel is de aangetroffen soort weergegeven.

Naam	Jaar	Gebiedsfunctie	FF 1	FF 2	FF 3
brede wespenorchis (<i>Epipactis helleborine</i>)	2013	groeiplaats	x		

Voor de algemene brede wespenorchis geldt een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Er hoeft geen nader onderzoek te worden verricht.

Grondgebonden zoogdieren

Te verwachten valt dat enkele beschermde grondgebonden zoogdiersoorten het gebied en de omgeving ervan als leef- en/of foerageergebied gebruiken. Voor enkele kleinere soorten, zoals muizen en mollen, gaat er mogelijk leefgebied verloren. Dit heeft echter geen invloed op de populatie. In de onderstaande tabel zijn mogelijk aanwezige soorten weergegeven.

Naam	Jaar	Gebiedsfunctie	FF 1	FF 2	FF 3
aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)	-	mogelijk leefgebied	x		
bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	-	waarschijnlijk leefgebied	x		
bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>)	-	waarschijnlijk leefgebied	x		
bunzing (<i>Mustela putorius</i>)	-	mogelijk foerageergebied	x		
das (<i>Meles meles</i>)	-	mogelijk foerageergebied			x
dwerfspitsmuis (<i>Sorex minutus</i>)	-	mogelijk leefgebied	x		
eekhoorn (<i>Sciurus vulgaris</i>)	2010	mogelijk foerageergebied		x	
egel (<i>Erinaceus europaeus</i>)	2009	waarschijnlijk leefgebied	x		
hermelijn (<i>Mustela erminea</i>)	-	mogelijk leefgebied	x		
huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	-	waarschijnlijk leefgebied	x		
konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	-	leefgebied	x		
mol (<i>Talpa europaea</i>)	2010	waarschijnlijk leefgebied	x		
ree (<i>Capreolus capreolus</i>)	-	foerageergebied	x		
rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>)	-	waarschijnlijk leefgebied	x		
steenmarter (<i>Martes foina</i>)	-	mogelijk foerageergebied		x	
veldmuis (<i>Microtis arvalis</i>)	-	waarschijnlijk leefgebied	x		
vos (<i>Vulpes vulpes</i>)	-	mogelijk foerageergebied	x		
wezel (<i>Mustela nivalis</i>)	-	mogelijk leefgebied	x		

Het onderzoeksgebied maakt mogelijk onderdeel uit van het foerageergebied van de streng beschermde das, eekhoorn en steenmarter. Deze soorten komen in de ruimere omgeving van het onderzoeksgebied voor. De eekhoorn komt in het aangrenzende bos voor en kan mogelijk ook binnen het onderzoeksgebied (de oudere eiken) foerageren. Er zijn geen eekhoornnesten binnen het onderzoeksgebied aangetroffen. Deze zullen naar verwachting wel in het aangrenzende bos aanwezig zijn. Het onderzoeksgebied is van gering belang voor de eekhoorn omdat het marginaal geschikt biotoop betreft. Significante effecten zijn dan ook niet te verwachten. Ook voor de steenmarter geldt dat het gebied hoogstens onderdeel zal zijn van een veel groter foerageergebied. Verblijfplaatsen zijn niet aanwezig. Negatieve effecten zijn voor deze soort niet te verwachten.

De das komt in de directe omgeving van het onderzoeksgebied voor. Het onderzoeksgebied is alleen van belang als onderdeel van een veel groter foerageergebied. De braakliggende grond grenzend aan de nieuwbouwwijk zijn van gering belang als foerageergebied. Geschikt foerageergebied is met name ten zuidoosten van het onderzoeksgebied aanwezig. In verband met het voorkomen van de das in de omgeving is in 2006 reeds een compensatieplan opgesteld (Van Vliet, 2006) waaronder ook de nu betreffende 3^e fase viel. In dit kader is een buffer aangelegd tussen het bestaande bos en de te bouwen woningen. Negatieve effecten zijn reeds verwoord in het desbetreffende compensatieplan. Er zijn geen aanwijzingen dat het terreingebruik van de das zodanig is

gewijzigd dat nader onderzoek of een aanvullende ontheffing aan de orde zijn. De mate van verstoring is zelfs toegenomen als gevolg van de reeds uitgevoerde nieuwbouw. Voor de overige te verwachten soorten geldt een algemene vrijstelling (art. 75 Flora- en faunawet) bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting zoals hier het geval is. Nader onderzoek of ontheffing is niet nodig.

Vleermuizen

Op basis van de terreinkenmerken is een aantal vleermuissoorten binnen het onderzoeksgebied te verwachten. De te verwachten soorten zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Naam	Jaar	Gebiedsfunctie	FF 1	FF 2	FF 3
gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	-	waarschijnlijk foerageergebied			x
laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	-	mogelijk foerageergebied			x
rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>)	-	mogelijk foerageergebied			x
ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	-	mogelijk foerageergebied			x
watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>)	-	mogelijk foerageergebied			x

Binnen het onderzoeksgebied is geen bebouwing aanwezig. De bomen bevatten geen geschikte holtes of scheuren en blijven bovendien gehandhaafd. Het gebied zal waarschijnlijk alleen van belang zijn als onderdeel van het foerageergebied en mogelijk als onderdeel van een vaste vliegroute. De braakliggende grond heeft een gering belang als foerageergebied. De bomen en bosrand zullen waarschijnlijk wel onderdeel uitmaken van het foerageergebied en mogelijk ook van een vaste vliegroute. De bomen blijven echter behouden. Bovendien is er volop geschikt alternatief foerageergebied aanwezig in de directe omgeving. Indien verlichting beperkt blijft en uitstralende effecten in de richting van het aangrenzende bos en de bomenrijen wordt voorkomen zijn er geen significante effecten te verwachten. Bovendien zorgt de aangelegde bufferzone al voor enige beperking van mogelijke negatieve effecten. Nader onderzoek naar vleermuizen is niet nodig.

Vogels

Wettelijk gezien kan er voor broedvogels binnen het broedseizoen vrijwel nooit een ontheffing worden verleend. Daarom is het van groot belang met deze dieren rekening te houden. Binnen het onderzoeksgebied zijn alleen broedgevallen te verwachten in de aanwezige bomen en mogelijk in de ruigte onder deze bomen. Indien er vegetatie verwijderd wordt of bomen gerooid dient dit buiten de broedperiode te gebeuren. Tijdens het veldbezoek is gelet op soorten die hun nest meerdere jaren gebruiken en waarvan de nesten ook buiten het broedseizoen worden aangemerkt als vaste verblijfplaats en jaarrond beschermd zijn. Deze zijn binnen het onderzoeksgebied niet aanwezig. Nader onderzoek is dan ook niet nodig.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. Het onderzoeksgebied is nauwelijks interessant voor amfibieën aangezien het vrijwel geheel uit voormalige akkergrond bestaat. Er is bovendien geen voortplantingswater aanwezig binnen het onderzoeksgebied. In de nieuwbouwwijk en bij andere naburige woningen zijn mogelijk tuinvijvers aanwezig. Eventueel aanwezige amfibieën hebben met name betrekking op zwervers. Mogelijk dat in de ondergroei van de aanwezige eiken dieren overwinteren. Deze

bomen blijven echter behouden. Bovendien betreffen het soorten waarvoor in het kader van de werkzaamheden een algemene vrijstelling geldt. Nader onderzoek of een ontheffing is dan ook niet nodig.

Reptielen, vissen en ongewervelden

In het onderzoeksgebied zijn geen beschermde reptielen, vissen of ongewervelden waargenomen. Gezien de biotoopvoorkeur en bestaande verspreidingsgegevens zijn deze in het onderzoeksgebied ook niet te verwachten. Nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag is dan ook niet nodig.

5 CONCLUSIES

Planten

Binnen de grenzen van het onderzoeksgebied is één algemene beschermde soort aangetroffen. Met betrekking tot de geplande maatregelen en ontwikkelingen geldt voor deze soort een algemene vrijstelling, waardoor het aanvragen van een ontheffing niet nodig is. Streng beschermde soorten zijn niet aangetroffen en worden niet verwacht. Nader onderzoek of een ontheffing is dan ook niet nodig.

Zoogdieren

Negatieve effecten op de streng beschermde eekhoorn, steenmarter en das worden niet verwacht. Voor de overige te verwachten soorten geldt een algemene vrijstelling, waardoor het aanvragen van een ontheffing niet nodig is.

Het onderzoeksgebied is van beperkt belang voor vleermuizen. Verblijfplaatsen worden niet verwacht. Negatieve effecten op foerageergebied en vaste vliegroutes worden niet verwacht of zijn te verwaarlozen mits er voor wordt gezorgd dat uitstralende effecten van te plaatsen verlichting op de aanwezige eikenlaan wordt voorkomen. Nader onderzoek is niet nodig.

Vogels

Het is noodzakelijk maatregelen die van invloed zijn op broedvogels buiten het broedseizoen uit te voeren. Jaarrond beschermde nesten zijn niet aanwezig. Nader onderzoek is niet nodig.

Amfibieën

Het onderzoeksgebied is niet van belang voor amfibieën. Er worden alleen zwervende individuen verwacht. Nader onderzoek of een ontheffing is niet nodig.

Reptielen, vissen en ongewervelden

Er zijn geen beschermde reptielen, vissen of ongewervelden aanwezig of te verwachten in het onderzoeksgebied. Een ontheffingsaanvraag hiervoor is niet nodig.

Uitvoer fase 2

Nader onderzoek of ontheffing is niet nodig.

6 AANBEVELINGEN

Los van de conclusies dienen de volgende aanbevelingen te worden gevolgd:

- Beschermde broedvogels kunnen in het gebied voorkomen tussen de aanwezige vegetatie. Daarom is het van groot belang met het broedseizoen van deze beschermde vogelsoorten rekening te houden. Dit betekent dat maatregelen waarbij vegetatie wordt verwijderd buiten het broedseizoen moeten plaatsvinden om verstoring te voorkomen. De kans dat er helemaal geen vogels broeden is namelijk klein. EL & I geeft als richtlijn voor het broedseizoen de periode half maart tot half juni. Algemeen wordt aangehouden dat het broedseizoen van de meeste vogels loopt van half maart tot half juli. Om rekening te houden met een klein aantal soorten die eerder of later broeden wordt aangeraden tussen half februari en eind augustus géén maatregelen te treffen. Indien besloten wordt ertoe over te gaan om het gebied vóór de broedtijd kaal te maken en vervolgens in de broedtijd door te werken, is het van belang ervoor te waken, dat er zich in de nieuwe kale situatie geen nieuwe broedgevallen voordoen zolang er nog maatregelen moeten worden uitgevoerd. Sluit de aanwezigheid van nesten uit tijdens alle fasen van de werkzaamheden.
- De zorgplicht dient ook voor andere organismen in acht te worden genomen. Dit houdt in dat er volgens normaal gebruik zorgvuldig gewerkt moet worden, waarbij indien mogelijk verstoring wordt voorkomen. Actief doden van dieren is altijd verboden.

BRONNEN

- **Broekmeyer, M.E.A., Ottburg, F.G.W.A. en Kistenkas, F.H. (2003).** Flora- en faunawet. Toepassing van artikel 75 in de praktijk. Natuurplanbureau, werkdocument 2003/14.
- **Hendriks, B. (2010).** Beschermde flora en fauna De Hoef II te Heesch. Ecologica, Maarheeze.
- **Heusden, W.R.M. van en Vreugdenhil, S.J., (2006).** Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied.
- **LNV (2003).** Ondernemen en de Flora- en faunawet.
- **LNV (2005).** Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten!
- **NDFP (2013)**
- **Waarneming.nl**